

ANTWOORDEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE OP HET SPECIAAL VERSLAG VAN DE EUROPESE REKENKAMER:

“EU-STEUN VOOR TOERISME: BEHOEFTE AAN EEN NIEUWE STRATEGISCHE ORIËNTATIE EN EEN BETERE FINANCIERINGSAAKPAK”

SAMENVATTING

V. (eerste streepje) Op 10 maart 2020 heeft de Commissie een nieuwe industriële strategie¹ goedgekeurd om het Europese bedrijfsleven te helpen het voortouw te nemen bij de groene en digitale transitie, en om het internationale concurrentievermogen en de strategische autonomie van Europa te versterken. Naar aanleiding van de ervaringen met de COVID-19-pandemie wordt in de actualisering van de industriële strategie van de EU van 5 mei 2021 benadrukt dat de groene en de digitale transitie verder moeten worden versneld en de veerkracht van de industriële ecosystemen van de EU moet worden vergroot. Daartoe stelt de Commissie voor om samen met belanghebbenden transitietrajecten tot stand te brengen als essentieel samenwerkingsinstrument voor de transitie van industriële ecosystemen. Prioriteit wordt gegeven aan de ecosystemen die met de grootste uitdagingen worden geconfronteerd en het hardst door de crisis zijn getroffen, te beginnen met het toerisme. Door middel van die trajecten kan de omvang van de acties en de uitdagingen, waaronder bijvoorbeeld investerings- of technologiebehoeften, in kaart worden gebracht om de transitie van het bedrijfsleven naar 2030 en daarna te begeleiden.

In juni 2021 publiceerde de Commissie de “Scenarios towards co-creation of a transition pathway for tourism for a more resilient, innovative and sustainable ecosystem”², waarmee een cocreatieproces voor het transitietraject voor toerisme op gang werd gebracht dat het mogelijk moet maken aan een Europese Agenda voor 2030 te werken.

Voor de uitvoering ervan, zal EU-financiering de toeristische sector helpen om de doelstellingen van duurzaamheid, veerkracht en digitalisering van het ecosysteem te bereiken. De ecosystemen, met inbegrip van het toerisme, zullen worden gemonitord in het kader van het jaarlijkse verslag over de eengemaakte markt als onderdeel van de follow-up van de industriestrategie van de EU.

Investerings- en hervormingen, onder andere in de toeristische sector, kunnen door de lidstaten worden gefinancierd in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (RRF), als onderdeel van hun nationale herstel- en veerkrachtplannen (NHVP). Vijf van de 26 NHVP's die tot op heden officieel bij de Commissie zijn ingediend, bevatten specifieke toerisme-onderdelen en nog eens elf bevatten aan het toerisme gerelateerde maatregelen.

(tweede streepje)

Voor de operationele programma's van het EFRO worden gemeenschappelijke en specifieke outputindicatoren geselecteerd en gebruikt die relevant zijn voor de soorten geplande acties. Uit de categoriseringsgegevens blijkt dat de maatregelen in verband met toerisme minder dan 5 miljard EUR bedragen (2020). Dit bedrag omvat verschillende soorten acties, die niet noodzakelijkerwijs bijdragen tot de toename van het aantal bezoekers (weergegeven door de gemeenschappelijke outputindicator CO09).

² Zie werkdokument van de diensten van de Commissie SWD(2021) 164 final van 21.6.2021.

Bovendien kan het zijn dat de lidstaten gebruikmaken van programmaspecifieke indicatoren die andere soorten output in verband met toeristische maatregelen weergeven. Afhankelijk van de aard van de acties in de programma's kunnen daarom andere, relevantere outputindicatoren worden gebruikt.

Het gebruik van de gemeenschappelijke outputindicator voor toerisme wordt bepaald door de relevantie ervan voor de soorten activiteiten die in het kader van de programma's worden uitgevoerd en de aan de activiteiten toegewezen bedragen. De vrij beperkte bedragen die in toeristische activiteiten worden geïnvesteerd, konden niet resulteren in een brede toepassing van toerisme-indicatoren.

Voor de programmeringsperiode 2014-2020 voorzag de wetgeving niet in gemeenschappelijke resultaat- (impact-)indicatoren en daarom was aggregatie van resultaten niet mogelijk. Een belangrijke wijziging voor de programmeringsperiode 2021-2027 betreft de invoering van gemeenschappelijke resultaat- (uitkomsten-)indicatoren.

VI. De Commissie aanvaardt beide aanbevelingen.

OPMERKINGEN

34. In het licht van de toenemende uitdagingen wijst de Commissie middelen zo efficiënt mogelijk toe, om een goede uitvoering van het beleid te waarborgen.

In de bedoelde periode, en met name tussen 2013 en 2017, was de Commissie, zoals alle instellingen, overeenkomstig het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013³ verplicht haar personeelsbestand met 5 % in te krimpen. Dit noopte tot een operationele reorganisatie in veel diensten van de Commissie.

Voorts benadrukt de Commissie dat, naast de eenheid "Toerisme en textiel" waarnaar de Rekenkamer verwijst, meer entiteiten, diensten en organen van de Commissie aan de werkzaamheden met betrekking tot het toeristische ecosysteem bijdragen. Het gaat onder meer om de teams die belast zijn met het mkb-beleid; de groene en circulaire economie; de digitale transformatie; nabijheid, sociale economie en creatieve sectoren; vaardigheden, diensten en beroepen en de betrekkingen met de lidstaten; maar ook diensten die verantwoordelijk zijn voor connectiviteit, regionaal beleid, vervoer, herstel, cultuur en sport, en vele andere diensten.

37. Er wordt nauw samengewerkt met de lidstaten bij de totstandbrenging van een Europese agenda, om de samenhang tussen de nationale strategieën en de gemeenschappelijke EU-strategie te bevorderen, met name via het Raadgevend Comité voor toerisme.

59. De Commissie benadrukt dat het niet de bedoeling van de specifieke thematische richtsnoeren was om gedetailleerd advies te geven voor de sociaal-economische beoordeling van projecten.

61. Gezamenlijk antwoord op de paragrafen 61, 62 en 63:

In het kader van de operationele programma's moeten de indicatoren worden geselecteerd en gebruikt die relevant zijn voor de soorten acties. De gemeenschappelijke outputindicator voor toerisme heeft betrekking op een specifieke dimensie van de toerismegerelateerde output en is mogelijk niet relevant voor alle investeringen in toerisme.

Wanneer de beschikbare gemeenschappelijke indicatoren niet relevant zijn, kunnen voor de operationele programma's ook programmaspecifieke outputindicatoren worden gecreëerd en gebruikt.

³ Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer (2013/C 373/01).

De Commissie publiceert jaarlijks de in het kader van de programma's voor de gemeenschappelijke outputindicatoren gerapporteerde waarden op het Open Data Platform.

Voor de programmeringsperiode 2014-2020 voorzag de wetgeving niet in gemeenschappelijke resultaat- (impact-)indicatoren en daarom was aggregatie van resultaten niet mogelijk. Een belangrijke wijziging voor de programmeringsperiode 2021-2027 betreft de invoering van gemeenschappelijke resultaat- (uitkomsten-)indicatoren.

64. De gemeenschappelijke outputindicator voor toerisme was niet bedoeld om alle soorten output van toeristische investeringen te bestrijken.

De ex-postevaluatie van het cohesiebeleid 2014-2020 zal betrekking hebben op investeringen ten bedrage van circa 350 miljard EUR, waarvan de toerismegerelateerde investeringen ongeveer 1,4 % uitmaken.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Aanbeveling 1 — Ontwikkel een nieuwe strategie voor het toerisme-ecosysteem van de EU waarmee uitdrukkelijk wordt ingezet op het bevorderen van investeringen die bijdragen tot een duurzamere vorm van toerisme

De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

Zij is in lijn met de lopende inspanningen om een Europese toerismeagenda voor 2030 te ontwikkelen die verder gaat dan het ondersteunen van investeringen die bijdragen tot een duurzamere vorm van toerisme. Naast duurzaamheid zijn veerkracht en digitalisering de belangrijkste doelstellingen. De Commissie heeft een cocreatieproces voor het transitietraject voor toerisme op gang gebracht dat het mogelijk moet maken aan een Europese Agenda voor 2030 te werken.

Aanbeveling 2 — De lidstaten aanmoedigen selectieprocedures voor door het EFRO gefinancierde toerisme-investeringen toe te passen die deze nieuwe strategische oriëntatie ondersteunen

De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

Overeenkomstig artikel 73 van de verordening algemene bepalingen (VGB)⁴ is het vaststellen van de selectiecriteria en de selectie van projecten de verantwoordelijkheid van de beheerautoriteiten. Daarbij moeten de beheerautoriteiten er onder meer voor zorgen dat de geselecteerde concrete acties in overeenstemming zijn met het programma, en onder andere consistent zijn met de relevante strategieën die aan het programma ten grondslag liggen, en een effectieve bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de specifieke doelstellingen van het programma.

Overeenkomstig artikel 40, lid 2, van de VGB moeten de voor de selectie van concrete acties gebruikte methoden en criteria door het monitoringcomité worden goedgekeurd. Vertegenwoordigers van de Commissie nemen als toezichthouder met raadgevende stem deel aan de werkzaamheden van het monitoringcomité (artikel 39, lid 2, VGB). Er is echter geen wettelijke verplichting om de aanbevelingen van de Commissie in aanmerking te nemen en uit te voeren.

⁴ Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid.

Bovendien hangen de specifieke selectiecriteria af van de interventielogica van het programma in het kader waarvan steun voor toeristische projecten wordt verleend (zie met name de artikelen 22, 28 en 29 GVB en de overwegingen 30 en 39 van de EFRO-verordening).

De Commissie is bereid de nieuwe strategische oriëntaties en de voorgestelde leidende beginselen overeenkomstig aanbeveling 2 te verspreiden in de VGB-deskundigengroep, waarin de lidstaten vertegenwoordigd zijn. Het is aan de lidstaten om bij de vaststelling van projectselectiecriteria overeenkomstig artikel 73 VGB deze strategische oriëntaties en leidende beginselen in overweging te nemen, rekening houdende met de lokale context en de programmaprioriteiten.

Op basis van door de lidstaten vastgestelde behoeften en op eigen initiatief kunnen beheerautoriteiten gebruikmaken van de in hun programmacontext beschikbare technische bijstand ter ondersteuning van de projectvoorbereiding, bijvoorbeeld wat betreft vraaganalyse of samenwerkingskwesties.

(vierde streepje) Tot slot dient de beheerautoriteit overeenkomstig artikel 73, lid 2, punt d, VGB na te gaan of de begunstigde over de nodige financiële middelen en mechanismen beschikt om de financiële houdbaarheid van concrete acties te garanderen.

77. Het gebruik van de gemeenschappelijke outputindicator voor toerisme wordt bepaald door de relevantie ervan voor de soorten activiteiten die in het kader van de programma's worden uitgevoerd en de aan de activiteiten toegewezen bedragen. De vrij beperkte bedragen die in toeristische activiteiten worden geïnvesteerd, konden niet resulteren in een brede toepassing van toerisme-indicatoren.

Voor de programmeringsperiode 2014-2020 voorzag de wetgeving niet in gemeenschappelijke resultaat- (impact-)indicatoren en daarom was aggregatie van resultaten niet mogelijk. Een belangrijke wijziging voor de programmeringsperiode 2021-2027 betreft de invoering van gemeenschappelijke resultaat- (uitkomsten-)indicatoren.